УДК 658.78 (075.8)
Зеркаль А.В.[1], Федірко С.В.[2]
[1] д-р екон. наук, проф. НУ «Запорізька політехніка»
[2] асп. НУ «Запорізька політехніка»

ЛОГІСТИЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ МЕТАЛУРГІЙНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Логістика це основа будь-якої економіки. Вирішення логістичної задачі – частина досягнення успіху. Логістичне управління запасами є складовою логістичного менеджменту, яке здійснює управління запасами на стратегічному та операційному рівні від постачання до розподілу для досягнення мети, поставленої перед логістичним управлінням підприємства. Робота підприємства, після повномасштабного вторгнення російської федерації, переходить на новий рівень у зв'язку з виникненням великої кількості проблем по вирішенню логістичних задач.

Необхідно визначити базові принципи, за якими варто формувати запаси виробничих та торговельних підприємств у сучасних кризових умовах. Коли порушені майже всі напрацьовані роками схеми поставок сировини, схеми відвантаження готової продукції починається формування нових схем [1, с.28]. Саме управління запасами включає визначення операційних цілей управління запасами, планування потреби в запасах, організацію роботи

складських працівників, розстановку і налагодження взаємодії працівників, їх мотивацію шляхом створення оптимальних умов праці та відпочинку, виплати належної заробітної плати та премій, налагодження зв'язків із постачальниками і споживачами, контроль виконання замовлень та утримання запасів на підприємстві, просування запасів по логістичному ланцюгу з метою задоволення потреб виробництва і споживачів готової продукції за оптимальних логістичних витрат [2, с.11]

Логістичне управління підприємства можливо розділити на три основні напрямки:

- доставка сировини;
- відвантаження готової продукції;
- перевезення всередині підприємства.

В свою чергу, всередині, кожний напрямок розділяється на низку проблем для вирішення.

Доставка сировини:

- деякі поставники випадають по причині або окупації або зупинки виробництва, починаємо шукати альтернативу по ринку. Виникає питання якості сировини від нового постачальника, що в свою чергу може привести до деяких змін в технології виробництва.

- сировина може приходити в іншому пакуванні, наприклад раніше деякі сипучі матеріали приходили в залізничних піввагонах, а зараз постачається в МКР. Наслідки – не задіяні напрямки руху по залізниці та перевантаження перевозок автотранспортом. Місця складування насипної сировини відрізняються (хоча і не суттєво) від складування сировини в МКР. Для вивантаження та переміщення сировини в МКР потрібні автонавантажувачі з відповідними характеристиками. Вивантаження сировини із МКР потребують розробку та виготовлення приладів для ефективного, безпечного, екологічного виконання процесу.

- розрахунок необхідного запасу різних видів сировини для можливості швидкого переналаштування виробництва із-за наявної загрози зриву поставок в будь який момент по причині закриття кордонів, відсутності на ринку логістичних компаній згодних везти вантаж від постачальника до вашого складу. Розрахунок має включати в себе мінімальну кількість виду сировини помножене на три цикли виробництва та 15% для урахування виходу годного по кожному виду продукції.

- логістичне забезпечення всередині підприємства.

- робота з персоналом, робота з постачальниками [1, с.40].

Відвантаження готової продукції:

- пошук нових покупців продукції взамін втрачених за період перерви в виробництві.

-перепрофілювання внутрішніх запасів на складі для адаптації роботи в змінених умовах.

-при необхідності розробка нових видів пакування готової продукції для забезпечення відправки покупцю, з обов'язковим урахуванням всіх вимог покупця.

- обов'язкове урахування збереження якості та кількості продукції при переміщенні від постачальника до покупця. Пошук нових методів та способів забезпечення цілісності продукції. Розробка технологічної документації на перевезення, внесення змін в існуючі схеми навантаження-розвантаження, схеми пакування, ідентифікації та маркування продукції.

Перевезення всередині підприємства:

- планування своєчасного та економічно доцільного забезпечення технологічних виробництв сировиною;

-необхідність дотримання умов зберігання та екологічно безпечного переміщення матеріалів;

- використовування наявних та, при необхідності, забезпечення складів та майданчиків для тимчасового зберігання;

- перепрофілювання робочих ресурсів для виконання більш різноманітних завдань, запропонувати своїм працівникам можливість підвищення чи зміни кваліфікації внаслідок швидких змін та загальних тенденції до навчання тривалістю протягом всього життя;

- від керівників які забезпечують логістику та управління запасами вимагається високий рівень професіоналізму та ризиковості, а також необхідність знаходити нестандартні рішення для розв’язання щоденних задач;

- важливо побудувати таку модель накопичення, збереження, перевезення запасів яка б унеможливлювала негативні втручання та зовнішні фактори, що є достатньо складним завданням;

- проведення консультацій з фахівцями в сфері отримання необхідної інформації по забезпеченню збереження запасі (як товарно-матеріальних цінностей, сировини та допоміжних матеріалів, обладнання тощо).

Висновки та майбутні перспективи подальшого розвитку. Логістичне управління запасами у наявній ситуаціях вимагає зміни основних методів використання та стандартних логістичних концепцій та підходів. Наявні реалії Україні та стану економіки протягом останніх років, потребують розгляду та втілення таких ситуативних систем управління запасами, які враховували наступні аспекти:

- ризики неочікуваної появи дефіциту ТМЦ;

- непрогнозований споживчий попит, пов’язаний із панічними очікуваннями;

- утрудненість транспортної логістики;

- ризики псування ТМЦ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Лифар В.В., Зеркаль А.В., Соколова Ю.О., Павлішина Н.М., Борисенко О.Є. Маркетингове та логістичне забезпечення діяльності підприємств в умовах екологізації та цифровізації економіки: колективна монографія. Запоріжжя : АА Тандем, 2023. 256 с.

2. Перебийніс В. І., Дроботя Я.А. Логістичне управління запасами на підприємствах : монографія. Полтава : ПУЕТ, 2012. 279 с.

3. Кривешко О. В., Шпарик Я. Я., Мельник Н. В. Особливості управління запасами в кризових умовах. Ефективна економіка. 2022. № 5. – URL: http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=10301 (дата звернення: 20.05.2024). DOI: 10.32702/2307-2105-2022.5.93.